

Urraburu
— — — — —
INSTITUTIONES
PHILOSOPHICÆ

THEODICÆÆ

B103
15
v. 7

009717

EX LIBRIS

HEMETHERII VALVERDE TELLEZ

Episcopi Leonensis

1080014374

INSTITUTIONES PHILOSOPHICÆ

QUAS ROMÆ

IN PONTIFICIA UNIVERSITATE GREGORIANA

TRADIDERAT

P. JOANNES JOSEPHUS URRÁBURU S. J.

VOLUMEN SEPTIMUM

THEODICEÆ

PRIMUM

VALLISOLETI

TYPIS JOSEPH EMMANUEL A CUELLER

LUTETIÆ PARISIORUM

P. LETHIELLEUX

VIA DICTA CASSETTE, 10

ROMÆ

FEDERICO PUSTET

PIAZZA FONTANA DE TREVI

N.º 81-85.

Capilla Alfonsina

Biblioteca Universitaria

1899

46171

B103

I5

v.7

FONDO PATRIMONIAL
VALVERDE Y TOLEZ

CUM volumen septimum operis P. Joannis Josephi Urráburu
e Soc. Jesu, cui titulus *Institutiones Philosophiæ*, nihil, juxta
censuram, contrarium fidei aut bonis moribus contineat,
prelo committi, ac in lucem edi permittimus.

Vallisoleti 28 Aprilis 1899.

† Card. Archiep. Vallisoletanus.

0092105
BIBLIOTECA

INDEX

DISPUTATIONUM, CAPITUM ET ARTICULORUM

THEODICEÆ

PROCEMIUM

DISPUTATIO PRIMA

DIVINÆ NATURÆ REALITAS

CAPUT I

UTRUM EXISTENTIA DEI DEMONSTRARI VALEAT.

	Pag.
ART. I. Quid veniat nomine Dei.	9
ART. II. Quenam sit origo notionis Dei.	15
ART. III. Utrum existentia Dei egeat demonstrari.	28
ART. IV. Utrum et quo pacto existentia Dei possit demonstrari.	40
§ I. Demonstrabilitas existentia divinx.	40
§ II. Quo pacto demonstrari queat existentia divinx.	58
§ III. Quid dicendum de argumento, quod quidam dicunt META-LOGICUM.	77

CAPUT II

DEMONSTRATIO EXISTENTIÆ DIVINÆ.

ART. I. Probatur existentia Dei argumentis metaphysicis.	83
§ I. Argumentum ex necessaria connexione entium contingentium cum necessario.	84
§ II. Demonstratio divinx existentia ex esse participato mundanorum entium.	95
§ III. Demonstratio ex diversis perfectionis gradibus in entibus mundanis existentibus.	102
ART. II. Probatur existentia Dei argumentis physicis.	107
§ I. Demonstratio existentia Dei ex motu rerum mundanarum.	108

	Pag.
§ II. <i>Demonstratio existentiae divinae ex ordine mundano.</i>	124
ART. III. Probatur existentia Dei argumentis moralibus.	142
§ I. <i>Demonstratio existentiae Dei ex consensu generis humani.</i>	143
§ II. <i>Demonstratio existentiae Dei ex principis moralitatis.</i>	164
ART. IV. Crisis probationum divinae existentiae ac solutio quarundam difficultatum adversus illam.	171
§ I. <i>Judicium de allatis probationibus.</i>	171
§ II. <i>Generales quaedam difficultates adversus existentiam Dei.</i>	173
ART. V. De atheismo.	181
§ I. <i>An existant athei, seu an et quatenus ignorantia Dei dari queat.</i>	182
§ II. <i>Quid censendum sit de atheismo.</i>	192

DISPUTATIO SECUNDA.

DE DIVINA NATURA.

CAPUT I

DE PRÆDICATIS ESSENTIALIBUS DEI.

ART. I. Quomodo entitas divina cognoscatur a nobis in hac vita.	201
ART. II. Utrum Deus sit ipsum esse per se subsistens, atque actus purus, et ens per essentiam.	206
§ I. <i>Utrum Deus sit ipsum esse per se subsistens.</i>	206
§ II. <i>Utrum Deus sit actus purus.</i>	210
§ III. <i>Utrum Deus sit ens per essentiam.</i>	214
ART. III. Quanta sit Dei perfectio.	221
ART. IV. An et quomodo perfectiones omnium aliarum rerum in Deo reperiantur.	248
ART. V. Quomodo perfectiones quaedam de Deo et creaturis communiter prædicentur.	239
ART. VI. An et quo pacto Deo conveniant relationes ad creaturas.	259
ART. VII. Quodnam sit constitutum essentiae divinae metaphysicum.	270

CAPUT II

DE ATTRIBUTIS DIVINIS GENERATIM.

ART. I. Quid et quotuplex attributum.	292
ART. II. An et quid reale importent attributa in Deo.	295
ART. III. An et quomodo attributa distinguantur tum invicem, tum ab essentia Dei.	301
§ I. <i>Utrum attributa divina sive inter se sive a divina substantia actu ex natura rei distinguantur.</i>	302
§ II. <i>An et quo pacto attributa divina sive inter se sive a natura distinguantur ratione.</i>	307
§ III. <i>Utrum attributa Dei omnia sint æqualis perfectionis.</i>	336

DISPUTATIO TERTIA

ATTRIBUTA DIVINA, QUÆ RESPICIUNT ESSE VEL QUIDDITATEM, AC VOCARI SOLENT QUIESCENTIA.

CAPUT I

DE ATTRIBUTIS DEI TRASCENDENTALIBUS.

	Pag.
ART. I. De unitate Dei.	338
§ I. <i>Utrum Deus sit unus unitate transcendentali.</i>	339
§ II. <i>Utrum unus duntaxat sit possibilis Deus.</i>	343
§ III. <i>Profligatur dualismus.</i>	360
ART. II. De divina veritate.	392
ART. III. De divina bonitate et pulchritudine.	399

CAPUT II

DE ATTRIBUTIS DEI NEGATIVIS

ART. I. De divina simplicitate.	411
§ I. <i>Utrum Deus constet ex materia et forma.</i>	413
§ II. <i>Utrum Deus sit corpus, vel componatur ex partibus integran- tibus.</i>	417
§ III. <i>Utrum detur in Deo compositio realis ex essentia et personalitate, an vero Deus sit sua essentia.</i>	422
§ IV. <i>Utrum sit in Deo compositio ex substantia et accidente.</i>	426
§ V. <i>Utrum in Deo admittenda sit compositio logica ex genere ac differentia.</i>	432
§ VI. <i>Utrum in Deo admitti possit aliqua compositio virtualis vel rationis.</i>	445
§ VII. <i>Utrum Deus sit omnino simplex.</i>	450
§ VIII. <i>Utrum Deus in compositionem cum aliis rebus venire queat.</i>	455
ART. II. De divina infinitate.	460
ART. III. De divina immensitate.	470
§ I. <i>Sententiae ac status questionis.</i>	472
§ II. <i>Demonstratur divina immensitas.</i>	476
§ III. <i>An operatio Dei sit formalis ratio presentiae in rebus omnibus.</i>	496
§ IV. <i>Utrum Deus sit in spatiis imaginariis.</i>	506
ART. IV. De divina immutabilitate.	519
§ I. <i>Demonstratur immutabilitas Dei.</i>	519

	Pag.
§ II. <i>An et quo pacto Deus sit liber, ut libertas ejus cum immutabilitate componi queat.</i>	536
§ III. <i>Varia circa divinæ libertatis constitutum systemata, ad concordiam ejusdem cum immutabilitate ineundam excogitata.</i>	550
§ IV. <i>Sententia quædam recentissima de eodem argumento ad trutinam revocatur.</i>	562
Art. V. <i>De divina æternitate.</i>	603
Art. VI. <i>De invisibilitate naturali Dei.</i>	616
§ I. <i>Utrum Deus videri oculo corporeo valeat.</i>	617
§ II. <i>Utrum Deus videri queat ab intellectu creato.</i>	631
Art. VII. <i>De incomprehensibilitate Dei.</i>	650
§ I. <i>Declaratur notio comprehensionis.</i>	654
§ II. <i>An Deus ab intellectu creato comprehendi ullatenus queat.</i>	678
Art. VIII. <i>De ineffabilitate ac nominibus Dei.</i>	684
§ I. <i>An et quo pacto Deus sit ineffabilis.</i>	686
§ II. <i>Quæ nomina, et quomodo possint de Deo prædicari.</i>	694

THEODICEA

PROCEMIUM

1. Post emensum tandem aliquando longissimum iter contemplatione rerum creaturarum, ad eam pervenimus tractandam naturam, quæ principium est et causa cæterorum omnium entium, in qua proinde una cunctorum perfectiones constant et ultimæ rationes. Eam sane, prout est in se, nemini licet cognoscere, *lucem enim inhabitat inaccessibleem*; verum necessest *qui se abscondat a calore ejus*, qui non deprehendat in se ipso inque rebus omnibus, quæ nos circumstant, opus manuum illius et imaginem aliquam, aut certe vestigium, unde ad ejusdem assurgat utcumque rimandam magnitudinem et præstantiam. Quid enim sunt res omnes creatæ nisi exigui radii Solis infiniti, Dei? Quid omnes naturæ manifestationes, nisi voces auctorem suum resonantes, *cujus cæli enarrant gloriam, et opera manuum ejus annuntiat firmamentum?* Naturam hanc divinam duplici lumine potest homo in hac vita contemplari, naturali rationis, et supernaturali fidei: primo utitur Theologia naturalis, cujus tractationem aggredimur, altero Theologia dogmatica et Scholastica. Utinam postrema hæc atque excellentissima pars Philosophiæ nos præparet ad revelatam doctrinam de Deo melius percipiendam, et utraque ad omnem nos inducat virtutis exercitationem, qua mereamur post hanc ærumnosam vitam facie ad faciem videre ineffabilem Dei pulchritudinem, ejusque visione optatissima, jucundissima, honorificentissima æternum beari.

Theologia naturalis alio nomine dicitur etiam Theodicea, quasi *justificatio Dei* (a voce *Θεός*, *Deus*, et *δικη*, vel *δικαία*, *justitia*): quæ vox, a Leibnitio primum invecata, illis tractationibus imposita fuit, quæ demonstrare intendebant, quomodo mala, quæ in hoc mundo cernimus, non pugnent, sed

Quid
Theodicea